CULTURE ON PRESCRIPTION

GHID PENTRU FACTORII DE DECIZIE DIN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ȘI ASOCIAȚII/ FUNDAȚII

RECOMANDĂRI

Cofinanțat de Uniunea Europeană

Autori:

Gesundheitsamt Frankfurt am Main (FPHA)
Dr. Christiane Schlang
Matthias Roos
Katharina Popp
Nora Hauschild

ISIS Institut für Soziale Infrastruktur
Jana Eckert
Leni Koch

Cu contribuții din partea:

Juliana Louceiro (SHINE)
Carina Dantas (SHINE)
Christin Cieslak (EAEA)
Iuliana Iliescu (GEAC)
Radu Meiroșu (GEAC)
Christine O'Kelly (DCU)
Bart Borsje (AFEdemy)

Copyright (c) 2024 Consorțiu European Prescripție Culturală

Această publicație este licențiată sub o licență internațională Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA 4.0).

Parteneri și contact

Proiectul Erasmus+ Culture on Prescription Europe (COPE) a început în ianuarie 2022 și se derulează până la sfârșitul anului 2024. Proiectul implică organizații partenere din șase țări europene:

ISIS Institut für Soziale Infrastruktur Frankfurt, Germany
European Coordination
Jana Eckert
eckert@isis-sozialforschung.de
www.isis-sozialforschung.de

Gesundheitsamt Frankfurt am Main, Germany
https://frankfurt.de/de-de/service-und-rathaus/verwaltung/aemter-und-institutionen/gesundheitsamt

Dublin City University, Ireland
www.dcu.ie

AFEdemy, Academy on age-friendly environments in Europe BV
Gouda, The Netherlands
www.afedemy.eu

EAEA, European Association for the Education of Adults, Belgium
www.eaea.org

SHINE 2Europe, Lda, Portugal
www.shine2.eu

GEAC, Asociatia Grupul de Educatie si Actiune pentru Cetatenie, Romania
www.geac.ro

Site-ul proiectului:

culture-on-prescription.eu

Cofinanțat de Uniunea Europeană

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

CUPRINS

4 Introducere
4 Singurătate
5 Cultura pe bază de rețetă ca măsură împotriva singurătății
6 Platforma de învățare "Cultura pe bază de prescripție"
8 Contexte specifice fiecărei țări: Rezultatele sondajului
8 Introducere
8 Metodologie
9 Germania
11 Țările de Jos
13 Portugalia
15 România
17 Recomandări pentru factorii de decizie din administrația publică și asociații/fundații
17 Sprijin politic și crearea de rețele și cooperare intersectorială
17 Asigurarea finanțării
18 Identificarea partenerilor și a părților interesate relevante
18 Definirea grupului țintă
18 Discutarea cadrului și a intervalului de timp
19 Atingerea grupului țintă
19 Selecția participanților
19 Furnizarea de facilitatori
19 Implicarea organizațiilor culturale/artiștilor și găsirea de locații
20 Evaluarea și ajustarea măsurilor
21 Diagrama de flux a sarcinilor
22 Rezumat și perspective
23 Anexa
23 Exemplu de bune practici
24 Link-uri utile
27 Recomandări pe Termen Scurt din Partea Furnizorilor si a Organizațiilor Culturale
28 Recomandări pe Termen Lung din Partea Furnizorilor si a Organizațiilor Culturale

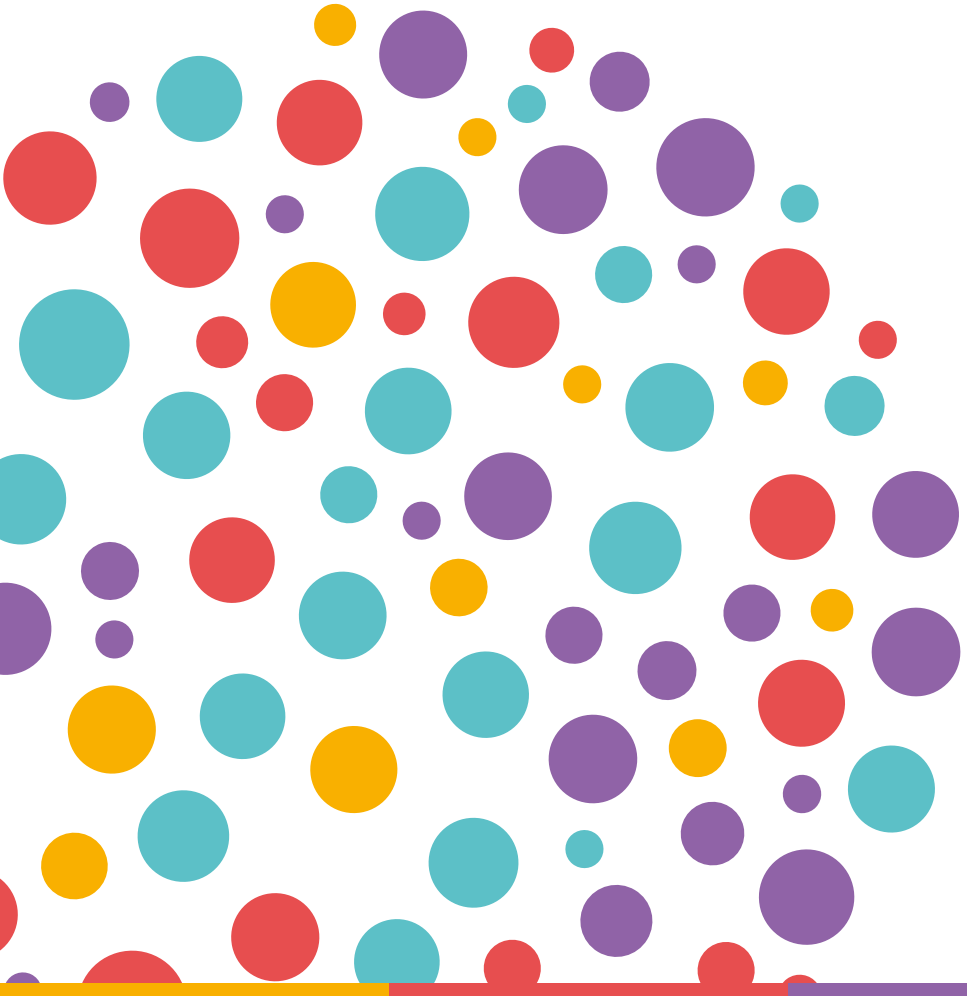

Introducere

Următoarele capitole oferă o scurtă prezentare generală despre problema singurătății în Europa, o definiție a prescrierii culturale și o descriere a proiectului "Cultura pe bază de prescripție în Europa". Sunt prezentate pe scurt rezultatele sondajelor cu cele mai importante date din fiecare țară parteneră și se încheie cu recomandări pentru adoptarea unui program " Cultura pe bază de prescripție".

Singurătate

Mai mult de 75 de milioane de adulți europeni se întâlnesc cu familia sau prietenii o dată pe lună, iar aproximativ 30 de milioane de adulți europeni se simt singuri în mod regulat (Serviciul pentru Știință și Cunoaștere al Comisiei Europene, 2018). Starea de sănătate precară, condițiile economice nefavorabile și faptul că trăiesc singuri sunt asociate cu rate mai mari de singurătate (Serviciul pentru Știință și Cunoaștere al Comisiei Europene, 2018).

În ultimii doi ani, aceste sentimente de singurătate au fost întărite de pandemia COVID-19, care a făcut ca persoanele în vârstă, în mod special, să nu poată lua legătura cu prietenii sau rudele timp de luni de zile (Stuart et al., 2022). Măsurile legate de pandemie, cum ar fi restricțiile de mobilitate și distanțarea socială, au adus problema singurătății în atenția publică. Potrivit unui studiu publicat în 2018 privind prevalența singurătății în Europa, aproximativ 30 de milioane de adulți europeni, adică 7% din populație, se simțeau singuri în mod constant (Serviciul pentru Știință și Cunoaștere al Comisiei Europene, 2018). Proporția respondenților care se simțeau frecvent singuri s-a dublat în urma focarului COVID-19 (Baarck et al. 2021).

Singurătatea afectează nu numai bunăstarea individuală, ci și societatea în ansamblu și prezintă diverse provocări pentru orașe și municipii în următorul context:

1. **Efectele asupra sănătății**

Singurătatea este considerată un factor de risc pentru mai multe boli somatice și psihice, inclusiv boli cardiovasculare, depresie și sinucidere. Prin urmare, singurătatea are un impact semnificativ asupra utilizării sistemului de sănătate și a serviciilor sociale, precum și asupra participării sociale (de exemplu, Mann et al. 2022).

2. **Efecte asupra coeziunii sociale în cadrul comunității**

Singurătatea este corelată cu izolarea socială (Taylor, 2020). Dorința de a se implica pentru binele comun poate fi afectată. Aceasta poate duce la alienare și la pierderea încrederii în structurile democratice (Langenkamp, 2023).

3. **Efecte economice**

Pe lângă costurile de asistență medicală pentru tratarea bolilor legate de longevitate, serviciile de asistență socială, impactul asupra pieței muncii și comportamentul consumatorilor sunt, de asemenea, factori de luat în considerare.

4. **Provocările reprezentate de schimbările demografice**

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), singurătatea afectează mai frecvent persoanele în vârstă (OMS, 2021). Prin urmare, autoritățile publice centrale și locale ar trebui să dezvolte strategii pentru a promova participarea acestora la viața socială.

Combaterea singurătății necesită o abordare cuprinzătoare și o colaborare între părțile interesate, inclusiv factorii de decizie politică, autorități publice, serviciile de sănătate și organizațiile societății civile.

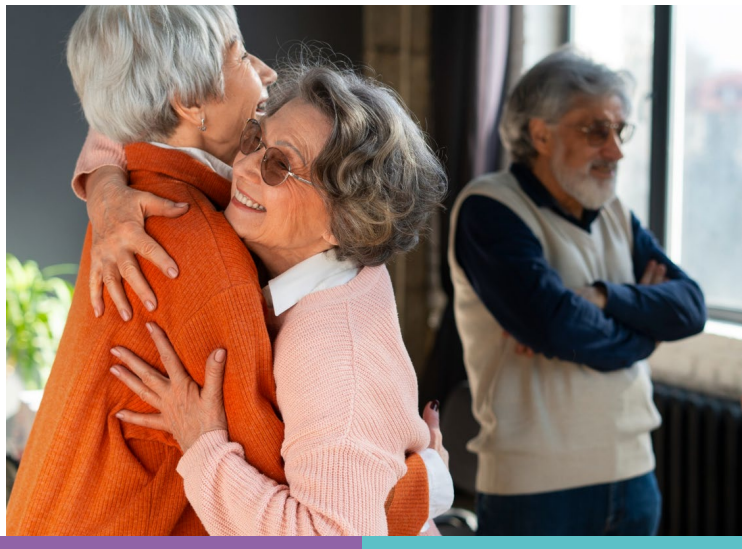

Cultura pe bază de rețetă ca măsură împotriva singurătății

Arta și cultura pot avea un impact pozitiv asupra sănătății individuale, precum și asupra bunăstării fizice și mentale. Prescrierea culturală se axează pe artă și pe ofertele culturale și poate avea un impact profund asupra vieții persoanelor în vârstă și a persoanelor de toate vârstele. Adulții în vârstă care participă la activități bazate pe cultură sunt mai puțin susceptibili de a se simți singuri, deprimați și stresați decât cei care nu se implică (Fancourt, D., Tymoszuk, U., 2018).

Dovezile arată că implicarea în artă și cultură îmbunătățește calitatea vieții participanților (TILDA, 2021). Implicarea în activități sociale cu comunitățile noastre, precum și cu oferte culturale și artistice, a fost identificată ca fiind un sprijin în combaterea singurătății, a izolării, a depresiei, a stresului și a anxietății (Thomson et al. 2015 și Coulton et al. 2015).

Proiectul "Cultură pe bază de prescripție" introduce activități culturale facilitate de oportunități de învățare și formare non-formală pentru adulți. Prescripția le dă dreptul persoanelor să se înscrie la o oportunitate educațională gratuită care se bazează pe talentele, interesele și punctele lor forte și le pun în valoare. Acest lucru sporește sentimentul de apartenență și legătura cu ceilalți participanți. În acest fel, proiectul " Cultură pe bază de prescripție " poate contribui la o mai bună stare de sănătate și la o mai bună bunăstare. Accentul este pus pe promovarea sănătății mai degrabă decât pe boală.

În cadrul serviciilor sociale publice, care pot varia de la o țară la alta, ar trebui dezvoltate concepte adaptate la situația locală (de exemplu, structura de vârstă a populației, mediul cultural, contextul urban sau rural) pentru a contracara singurătatea într-un mod semnificativ. În mod ideal, asistenții sociali și facilitatorii ar trebui să colaboreze cu profesioniștii din domeniul sănătății (medici etc.); cu toate acestea, o astfel de abordare nu a fost încă pusă în aplicare în multe țări.

Abordările de prescriere socială și culturală sunt cele mai promițătoare, dar nu sunt încă foarte răspândite. Factorii de decizie politică și alte părți interesate care lucrează în sectorul promovării sănătății trebuie să fie informați cu privire la măsurile din politică și din practică pentru a încuraja punerea în aplicare a abordărilor respective.

Astfel de intervenții sunt deja puse în aplicare cu succes în Regatul Unit și în Irlanda. Eficacitatea lor a fost evaluată și au o bază solidă de dovezi. În celelalte țări europene, punerea în aplicare depinde de circumstanțele politice, sociale și economice respective.

Proiectul "Cultura pe bază de prescripție în Europa" reprezintă efortul de colaborare al mai multor organizații europene, inclusiv Irlanda, Belgia, Portugalia, Germania, Olanda și România. Scopul colaborării este de a identifica cele mai bune practici actuale în materie de prescripție socială și de a dezvolta soluții care combină cultura și promovarea sănătății pentru a aborda singurătatea și izolarea persoanelor în vârstă și a celor cu probleme de sănătate mintală.

Acest proiect promovează implicarea activă în activități culturale, consolidează interacțiunea socială prin conectarea cu comunitatea locală și contribuie la sprijinirea persoanelor în vârstă singure și izolate și a altor persoane, ajutându-le să își dezvolte capacitatea de rezistență.

Pe baza experienței și a rezultatelor proiectului "Cultura pe bază de prescripție în Europa", finanțat de Uniunea Europeană, aceste orientări pentru factorii de decizie oferă recomandări privind modul în care prescrierea activităților culturale poate fi implementată cu succes în municipalități și asociații.

Platforma de învățare "Cultura pe bază de prescripție"

Platforma de e-learning Cultura pe bază de prescripție este integrată în site-ul proiectului și oferă o varietate de funcții care pot fi utilizate de persoanele interesate de Prescrierea culturală. Aceasta include o bibliotecă virtuală cu documente de cercetare, rapoarte și alte subiecte legate de conținut și un spațiu dedicat pentru (viitorii) facilitatori ai cursurilor de cultură pe bază de prescripție. În această secțiune, facilitatorii interesați au acces la instrumente deschise și gratuite care să îi inspire în procesul de planificare și implementare, de exemplu, instrumente interactive care pot fi utilizate în cadrul cursurilor, chestionare și alte instrumente de evaluare, videoclipuri, kituri de formare și multe altele. Platforma de învățare poate fi accesată prin intermediul următorului link:
https://ro.culture-on-prescription.eu/spatiu-pentru-facilitatori/

Cum se utilizează platforma de învățare

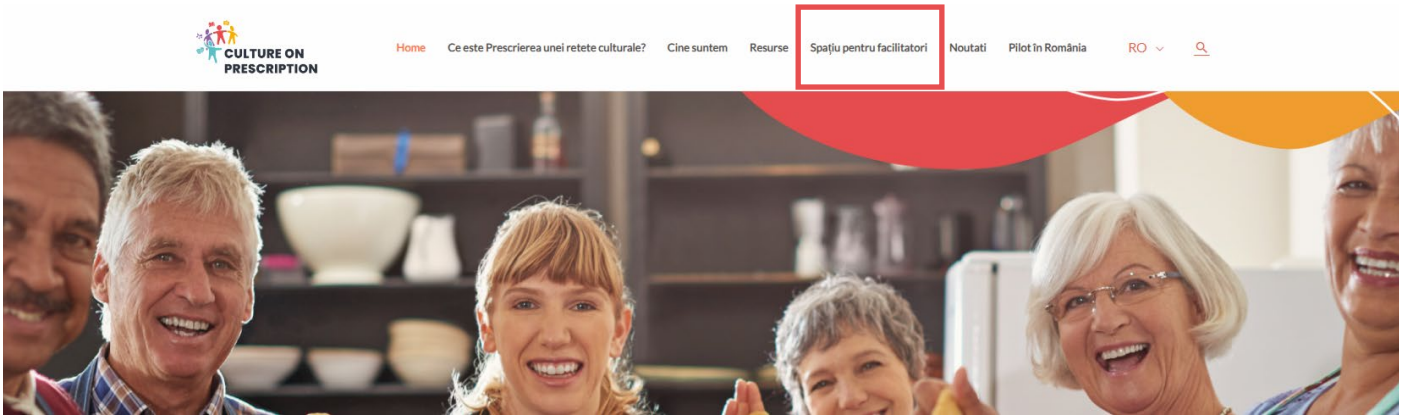

După ce accesați site-ul Cultura pe bază de prescripție, puteți face clic pe "Spațiu pentru facilitatori" în partea de sus a paginii pentru a accesa segmentul de învățare al proiectului (a se vedea imaginea de mai sus). Pe platformă sunt disponibile idei inspiraționale și sfaturi. Videoclipul tutorial, care oferă o imagine de ansamblu a proiectului și a abordării Prescrierii culturale, poate fi accesat prin intermediul următorului link: https://ro.culture-on-prescription.eu/spatiu-pentru-facilitatori/

Platforma de învățare este organizată în trei secțiuni principale:

1. **Faza de pregătire:** Vizitați această secțiune pentru idei inspiraționale pentru cursuri și videoclipuri ale atelierelor de lucru ale proiectelor-pilot de cultură pe bază de rețetă.

2. **Faza de implementare**: În această secțiune sunt oferite exemple de materiale de curs, de la linkuri către instrumente interactive (biblioteci online, muzee, instrumente de prescriere socială etc.), vouchere pentru activități de prescriere culturală, precum și instrumente și metode de utilizat în cadrul acestor activități.

3. **Faza de finalizare:** În această secțiune, pot fi descărcate certificate pentru participanți, chestionare și alte instrumente pentru a evalua transferul de cunoștințe (chestionare, cuvinte încrucișate, jocuri de căutare a cuvintelor și altele). În plus, facilitatorii cursurilor de Prescripție culturală pot aplica pentru a primi o insignă digitală care îi certifică pentru a livra aceste cursuri.

Recomandările formulate în acest raport se bazează pe rezultatele activității proiectului pentru a răspunde nevoilor și intereselor factorilor de decizie din cadrul serviciilor sociale și de sănătate ale municipalităților, precum și ale asociațiilor din domeniul promovării sănătății și asistenței sociale.

Contexte specifice fiecărei țări: Rezultatele sondajului

Introducere

Acest capitol explorează conceptul de prescriere culturală și socială în diferite contexte naționale și oferă o perspectivă asupra situației actuale a prescrierii sociale/prescrierii culturale în țările partenere.

Sunt prezentate pe scurt rezultatele sondajului din fiecare țară parteneră, iar recomandările și potențialele limitări, în conformitate cu rezultatele sondajului, sunt de asemenea prezentate.

Acesta descrie diferitele și diversele abordări și experiențe de implementare a prescripției sociale/prescripției culturale în țările partenere. De asemenea, oferă informații clare și valoroase despre modul în care sunt obținute provocările, succesele, beneficiile și aspectele unice ale prescrierii sociale/prescrierii culturale. Aceste perspective specifice pot favoriza, de asemenea, rolul adoptării unei abordări mai holistice a asistenței medicale.

Pe baza experienței acumulate în faza pilot, a ofertelor educaționale și a feedback-ului primit de la reprezentanții autorităților publice și a organizațiilor societății civile în cadrul chestionarului, au fost elaborate recomandări pentru implementarea culturii pe bază de prescripție, care sunt prezentate în capitolul 8.

Metodologie

Sondajul a fost trimis prin intermediul Survey Monkey la 7-8 părți interesate alese de fiecare țară parteneră, într-un format online anonim. Criteriul de selecție a părților interesate a fost acela de a identifica factorii de decizie politică din municipalități (de exemplu, politicieni, centre pentru afaceri sociale/culturale, direcțiile de sănătate publică) și alte părți interesate din sectorul promovării sănătății, cum ar fi instituțiile de asistență medicală primară, instituție de finanțare în domeniul sănătății, cum ar fi asigurările, asociație de artiști profesioniști, furnizorii de servicii culturale și institutele de educație a adulților.

La opt întrebări trebuia să se răspundă cu un clasament de la 1 la 5, cu 1 = niciun impact, 2 = impact scăzut, 3 = impact mediu, 4 = impact ridicat și 5 = impact foarte ridicat. Chestionarul a inclus, de asemenea, întrebări deschise.

Întrebările s-au axat pe diferitele aspecte și pe impactul în contextul următoarelor categorii: Crearea de rețele/implicarea părților interesate, resurse umane, educație și transfer de cunoștințe, resurse financiare, responsabilitățile facilitatorilor (eng. link workers), vizarea persoanelor singure, campania de promovare a programului/proiectului în rândul publicului larg și evaluarea potențialelor aspecte limitative.

Chestionarul evaluează factorii de succes și de eșec în implementarea inițiativelor de prescriere culturală și sugerează posibile măsuri pentru a contracara riscul de eșec. Rezultatele chestionarului au fost analizate pentru fiecare țară parteneră implicată în pilotare.

Întrucât situațiile diferă în fiecare țară, contextul unic al fiecărei țări este explicat separat în secțiunile următoare, într-o formă succintă. Explicațiile aprofundate pentru fiecare țară parteneră au fost publicate în Compendiul Promovarea sănătății prin experiențe culturale de învățare, care poate fi descărcat din secțiunea "Resurse" de pe site-ul proiectului. Printre țările care au participat la sondaj se numără Germania, Țările de Jos, Portugalia și România. În secțiunea următoare, sunt prezentate rezultatele sondajului din fiecare țară, împreună cu recomandări practice și concrete și cu factorii limitativi.

Germania

În Germania, conceptul se află încă în stadii incipiente; deși inițiativele politice private și de mai mică anvergură au discutat despre prescrierea socială timp de mai mulți ani, sprijinul politic și punerea în aplicare au fost limitate. Cu toate acestea, pandemia COVID-19 și creșterea numărului de persoane izolate și cu probleme psihice au adus în prim-plan problema singurătății și a soluțiilor adecvate. Partidele politice au început să se concentreze mai mult asupra acestui subiect, după cum o dovedesc inițiative precum Rețeaua de Singurătate, finanțată de Ministerul Familiei, Persoanelor Vârstnice, Femeilor și Tinerilor. Au apărut, de asemenea, exemple izolate de abordări noi de prescriere a asistenței medicale.

Experții au subliniat nevoia societății de abordări socio-culturale-medicale, având în vedere situațiile de viață în schimbare care rezultă din schimbările demografice, schimbările climatice, digitalizarea și individualizarea crescândă. În plus, experții au recunoscut potențialul de îmbunătățire a calității vieții persoanelor afectate prin introducerea unor abordări de prescriere, cum ar fi activarea autoeficienței și a eficacității de grup în activități sociale și culturale. Cu toate acestea, punerea în aplicare a inițiativelor "Cultură pe bază de prescripție" a fost afectată de dificultățile legate de structurile federale existente, cu diverse companii de asigurări de sănătate și filiale locale, de problemele legate de accesibilitate și de creșterea volumului de muncă pentru medicii generaliști.

În ciuda diferitelor provocări, experții germani sunt de acord asupra importanței și necesității de a testa noi abordări, cum ar fi "Cultura pe bază de prescripție", subliniind beneficiile potențiale, cum ar fi reducerea costurilor în sectorul sănătății. Obiectivul trebuie să fie acum creșterea gradului de conștientizare și includerea prescrierii culturale în agenda politică și socială. În 2023, au apărut rețele naționale, care se concentrează pe schimbul și promovarea beneficiilor Culturii vindecării și ale Prescrierii sociale.

Rezultatele sondajului în Germania

În Germania, opt organizații au participat la sondaj; cinci dintre acestea lucrează la nivel local/ municipal, două la nivel regional și una la nivel național.

Impactul considerat ca fiind cel mai important pentru punerea în aplicare a Prescripției Culturale în cadrul studiului german sunt rezumate și prezentate în graficul de mai jos. Elementele de mai jos sunt mai mari decât scorul patru, deci toți au un impact ridicat. Cele cinci bare albastre au cele mai mari scoruri și, prin urmare, cel mai mare impact.

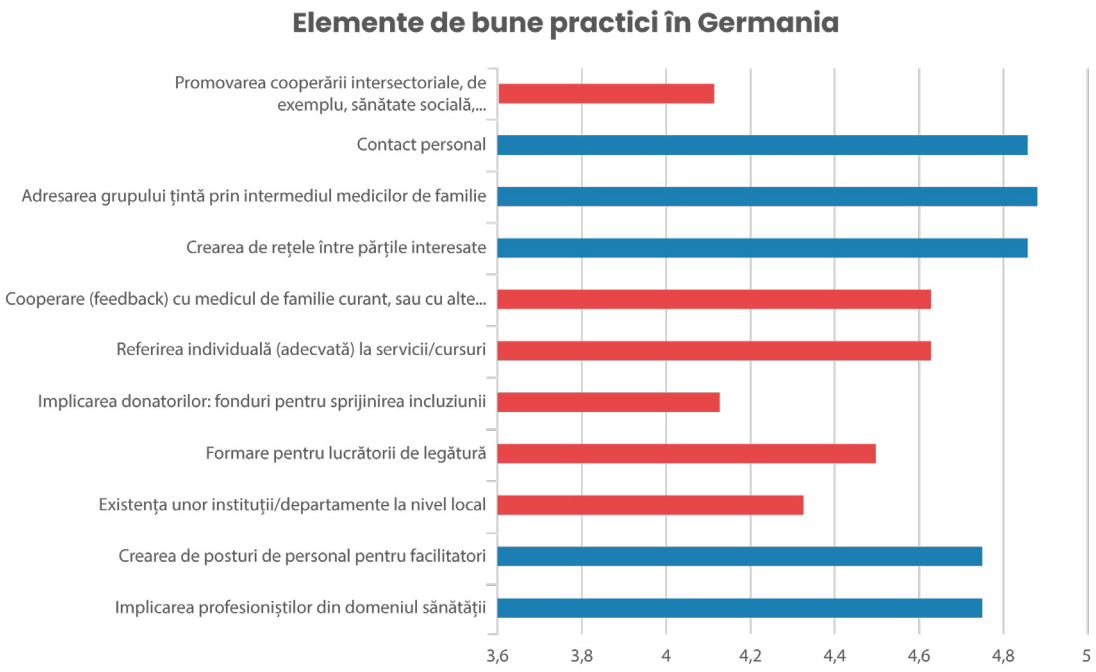

Următoarele recomandări reprezintă explicația elementelor de bune practici din grafic, precum și răspunsurile la întrebările deschise din chestionar.

Recomandări:

- Este benefică să se adreseze grupului țintă prin contact personal sau prin intermediul medicilor de familie.
- Crearea de rețele între părțile interesate maximizează eficiența și calitatea.
- Implicarea profesioniștilor din domeniul sănătății este crucială pentru a adapta nevoile participanților la ofertele culturale, precum și pentru a genera un contact personal și a diferenția singurătatea și depresia.
- Ar trebui avute în vedere recompensele și sprijinul pentru persoanele și instituțiile care sunt motivate să implementeze Prescrierea culturală (de exemplu, sprijin financiar și posturi pentru personal, motivație financiară, concedii suplimentare).
- Este important să identificăm unde și cum să abordăm persoanele singure. Printre sugestiile de bune practici se numără centrele de consiliere psihosocială, cabinetele medicale, autoritățile sistemului de sănătate publică, cămine și aziluri pentru bătrâni, bisericile, domeniul științific: gerontopsihiatria și gerontopsihoterapia (departamentele de medicină și psihologie, asistența socială).
- Decideți care parte interesată/instituție/departament ar putea fi responsabilă de Prescrierea culturală în cadrul municipalității locale sau în sectorul cultural și de sănătate (cum ar fi direcțiile de sănătate publică și centrele de educație pentru adulți).
- Găsiți mai multă inspirație la Rețeaua de competențe de prescriere socială a Spitalului Universitar Charité din Berlin.

Următorii factori limitativi sunt rezultatele sondajului cu impact redus și răspunsurile la întrebările deschise.

Limite:

- Limitări ale potențiaulului impact asupra implementării cu succes a Prescrierii Culturale au fost considerate ca fiind cel mai amenințătoare în "responsabilitatea generală neclară" și mai ales în "responsabilitatea neclară pentru finanțare".
- Prescripția culturală nu este potrivită pentru a face față depresiei. Ar trebui să aibă loc mai întâi tratamentul psihoterapeutic al depresiei. Aceasta înseamnă că medicii generaliști, psihoterapeuții și psihiatrii trebuie să stabilească o indicație diferențiată înainte de a prescrie.
- Limitări senzoriale ale potențialilor participanți.
- Bariere de mobilitate pentru potențialii participanți.
- Mediul cultural al potențialilor participanți.

Țările de Jos

În Țările de Jos, prescrierea artistică și culturală (Welzijn op Recept) a fost experimentată cu succes în diverse inițiative și proiecte. Printre rezultatele cheie ale monitorizării Welzijn op Recept se numără recunoașterea acesteia ca abordare regională în lanț, contribuind la dezvoltarea unei agende naționale de prevenire. Inițiativa se concentrează în primul rând pe abordarea singurătății în rândul rezidenților în vârstă. În ciuda creșterii numărului de municipalități care o adoptă, este necesară abordarea calității punerii în aplicare. Unele municipalități fac tranziția de la un model de tip recomandare la un model de tip colaborare în cadrul rețelelor de învățare, fiind o evoluție promițătoare.

Deși rezultatele raportate în cadrul acestor proiecte individuale au fost pozitive, nu există încă dovezi științifice care să demonstreze impactul pozitiv al prescrierii culturale. Decalajul dintre intervențiile medicale tradiționale pe bază de prescripție medicală și prescripția culturală trebuie să fie depășite pentru a asigura implementarea și continuarea cu succes a prescripției culturale. Pentru aceasta, inițiativele de prescriere culturală trebuie să fie profesionalizate, de exemplu, cursurile să fie oferite de artiști profesioniști cu abilități sociale și de coaching, definirea clară a ofertelor de curs și a proceselor de evaluare, precum și specificarea tipurilor de artă și cultură implicate, cum ar fi fotografia, pictura, sculptura, muzica și scrisul, este o necesitate.

În acest context, prescrierea culturală poate fi considerată ca o ușurare a volumului de muncă al medicilor generaliști prin extinderea grupului de medici prescriptori pentru a include asistenți de practică, antrenori pentru starea de bine și asistenți sociali. De asemenea, se consideră benefică oferirea de oportunități pentru potențialii facilitatori de a experimenta personal o oportunitate în domeniul artelor și de a oferi alternative la plățile financiare, cum ar fi contribuțiile în natură, pentru a sprijini dezvoltarea și punerea în aplicare a inițiativelor de prescriere socială sau culturală.

În Țările de Jos este vital să se asigure formarea artiștilor profesioniști și să se promoveze metode de educare a potențialilor medici prescriptori cu privire la beneficiile pe care le poate oferi prescrierea culturală. Provocarea constă în menținerea simultană a rolului de artist, în loc să devină un îngrijitor, și în îmbunătățirea competențelor sociale și de coaching - atât la nivel individual, cât și social.

Rezultatele sondajului în Țările de Jos

În Țările de Jos, opt organizații au participat la sondaj; șapte dintre acestea lucrează la nivel local/municipal și una la nivel național.
Impactul considerat cele mai important pentru punerea în aplicare a prescripției culturale în cadrul sondajului olandez sunt prezentate succint în graficul de mai jos. Elementele de mai jos sunt mai mari decât scorul patru, deci toți au un impact ridicat. Cele trei bare turcoaz au cele mai mari scoruri și, prin urmare, cel mai mare impact.

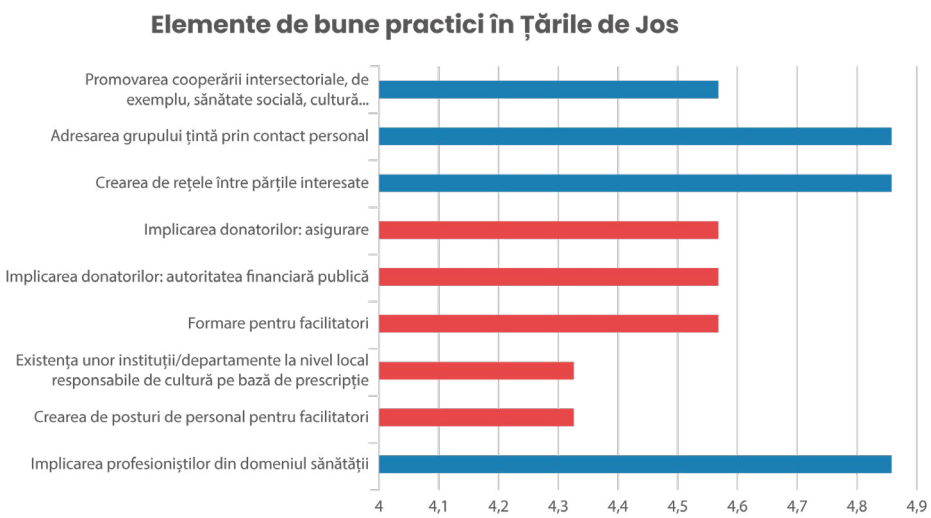

Următoarele recomandări reprezintă explicația elementelor de bune practici din grafic, precum și răspunsurile la întrebările deschise din chestionar.

Recomandări:

- Adresabilitate directă a grupului țintă prin contact personal, deoarece pare să aibă cel mai mare impact (cum ar fi medicii de familie și profesioniștii din domeniul sănătății).
- O promovare adecvată va contribui la abordarea grupului țintă.
- Medicul prescriptor trebuie să fie instruit și să știe cum să se ocupe de grupul țintă.
- Implicarea profesioniștilor din domeniul sănătății și a autorităților locale și publice pentru a obține acceptarea și validarea culturii pe bază de prescripție.
- Sprijin din partea factorilor de decizie și a autorităților publice
- Lucrați cu structurile stabilite, cum ar fi integrarea cursurilor/ofertelor existente și implicarea artiștilor/facilitatorilor de cursuri.
- Conferințe și seminarii privind importanța colaborării în domeniul social, al artelor și al culturii, susținând din punct de vedere științific de ce este importantă.
- Numiți valoarea adăugată a cooperării în domeniul politicilor de îngrijire, de bunăstare și de artă și cultură. Să pună la dispoziție fonduri și să numească responsabilii cu atenția în cadrul autorităților locale. Identificați ambasadori din sectorul dumneavoastră și lăsați-i să prezinte inițiativa.
- Diseminați poveștile de succes și împărtășiți exemplele prin diferite mijloace de comunicare și parteneri, permițând oamenilor să își spună povestea prin exemple proprii și să facă campanie în cartiere.
- Colaborarea între artiști, parteneri sociali și culturali. De exemplu, programarea orelor de consultații pentru îngrijire și asistență socială în locațiile culturale, analiza și ascultarea cu atenție a intereselor prezentate.
- Un buget pentru angajarea artiștilor.

Următorii factori limitativi sunt rezultatele sondajului cu cel mai mic impact și răspunsurile la întrebările deschise.

Limite:

- Potențialele efecte limitative asupra implementării cu succes a Prescrierii Culturale au fost considerate ca fiind cele mai amenințătoare în ceea ce privește "birocrația" și "lipsa forței de muncă calificate". Pentru a evita aceste obstacole, unul dintre participanții la sondaj a sugerat utilizarea rețelelor existente și, în special, aderarea la "asistența socială pe bază de prescripție" care funcționează deja în multe municipalități (olandeze)".

Portugalia

Conceptul și metodologia de prescriere socială câștigă tot mai mult teren în Portugalia, cu inițiative și proiecte care stabilesc bune practici în domeniu. Astfel, "Cultura pe bază de prescripție" și alte strategii de promovare a sănătății pun deja accentul pe legăturile dintre comunitate, asistența medicală primară și serviciile sociale.

Structurile existente în Portugalia permit medicilor de familie să îndrume pacienții către asistenții sociali utilizând o platformă electronică și să transfere către asistentul social responsabilitatea verificării cu organizațiile din sectorul terț dacă pacientul urmează activitățile prescrise de asistentul social. Cu toate acestea, se pare că sistemul este subutilizat de către medicii de familie din cadrul Ministerului Sănătății și Administrației Regionale de Sănătate.

În consecință, rapoartele și experții recunosc necesitatea unei dezvoltări suplimentare. În acest sens, a fost subliniată importanța îmbunătățirii continue a infrastructurii digitale. În general, în Portugalia, prescripția de servicii sociale și culturale este în creștere, dar există o nevoie urgentă de investiții. Conceptele existente nu sunt încă bine definite sau ferm stabilite, ceea ce face dificilă adoptarea deplină a practicilor de prescriere culturală și socială în stadiu actual.

Rezultatele sondajului în Portugalia

În Portugalia, șapte organizații au participat la sondaj; cinci dintre acestea lucrează la nivel local/municipal, iar două la nivel regional sau național.
Cel mai important impact considerat pentru punerea în aplicare a Prescripției Culturale în cadrul sondajului portughez sunt prezentate succint în graficul de mai jos.

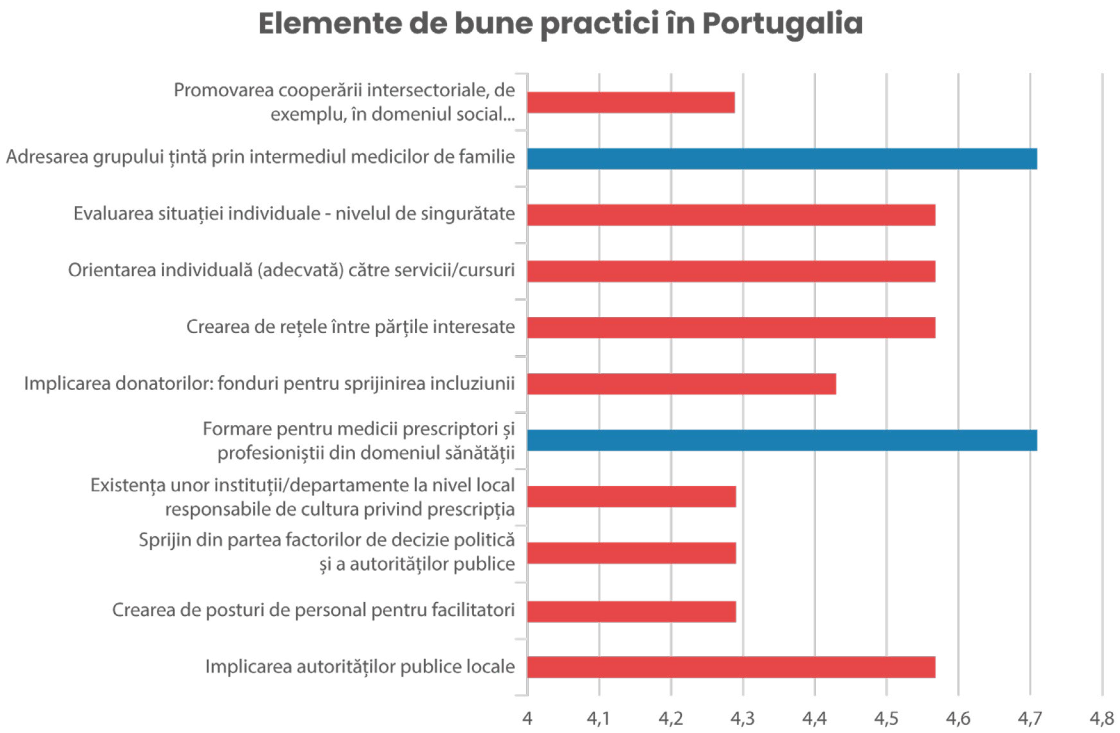

Următoarele recomandări reprezintă explicația elementelor de bune practici din grafic, precum și răspunsurile la întrebările deschise din chestionar.

Recomandări:

- Implicarea autorităților publice locale
- Adresabilitatea grupului țintă prin intermediul medicilor de familie și al profesioniștilor din domeniul sănătății
- Furnizarea de cursuri de formare pentru medicii prescriptori și profesioniștii din domeniul sănătății pentru a fi mai sensibili în procesul de recomandare a activităților culturale pentru participanții singuri și pentru optimizarea evaluării situației individuale (nivelul de singurătate).
- Optimizarea cooperării (feedback) cu medicul de familie sau cu un alt profesionist din domeniul sănătății.
- Promovarea cooperării intersectoriale, de exemplu, în domeniul social, al sănătății și al culturii.
- Identificarea și implicarea donatorilor, de exemplu, a instituțiilor financiare publice.
- Identificarea sprijinului din partea factorilor de decizie și a autorităților publice.
- Crearea de rețele prin întâlniri regulate între părțile interesate și schimbul de cunoștințe la nivel național.
- Crearea de posturi de personal pentru lucrătorii de legătură.
- Înființarea de cursuri culturale suplimentare pentru persoanele singure.
- Identificarea rezultatelor și contribuției prescripției culturale.
    - Contribuție: finanțare, legislație, formare pentru profesioniștii din domeniul sănătății, proiecte artistice.
    - Rezultate: evenimente culturale la nivel local, reducerea izolării și a costurilor de sănătate pentru municipalități și persoane, îmbunătățirea sănătății mintale, consolidarea comunităților și coeziunea teritorială.
    - Identificarea barierelor/ oportunităților și conceperea unui proiect pilot ambițios și autentic în cadrul unui proces de co-creație.
    - Invitați participanții să co-creeze.
    - Identificați rezultatele pentru promovare:
    - Reducerea izolării și a costurilor de sănătate pentru municipalități și persoane fizice, îmbunătățirea sănătății mintale.
- Comunicați obiectivele și rolurile fiecărui sector (sau ale fiecărui manager de sector) în cadrul prescripției culturale. Elaborați soluții sinergice și holistice care să abordeze problemele la originea lor. De obicei, problemele au mai mulți factori care sunt legați între ei, iar autoritățile locale tind să rezolve fiecare factor al problemei în parte (gândire diseprsată). Sfidarea acestui comportament prin abordarea directă cu o propunere de proiect individualizat pentru locația respectivă.
- Crearea de programe împreună cu participanții, utilizând tehnici adecvate, cum ar fi coproducția, gândirea prin proiectare etc. Participați la un proiect artistic care are potențialul de a fi prescris din punct de vedere cultural. Contribuția poate oferi o experiență în cunoștință de cauză a prescrierii sociale și poate oferi o perspectivă asupra beneficiilor acesteia.

Factorii limitativi de mai jos au cel mai mare potențial de a împiedica aceste efecte înfloritoare asupra implementării cu succes a prescripțiilor culturale.

Limite:

- Birocrație
- Legile privind protecția datelor
- Probleme de interfață
- Responsabilitate globală neclară
- Responsabilitate neclară în ceea ce privește finanțarea
- Dificultăți în evaluarea impactului asupra sănătății
- Lipsa de cunoaștere sau de definire a grupului țintă

România

România se află, de asemenea, în primele etape ale schimbării percepțiilor cu privire la politicile publice din domeniul social și comunitar sau la oportunitatea rolului artei și culturii în îmbunătățirea rezultatelor în sectorul sănătății și îngrijirii. Este nevoie urgentă de o dezbatere publică națională care să permită revizuirea serviciilor sociale, de sănătate și comunitare.

Eficacitatea unui potențial sistem de prescriere culturală se va baza în mare măsură pe un sprijin personalizat și localizat, așa cum au demonstrat inițiativele și proiectele implementate cu succes în trecut. Prin urmare, încurajarea și instituirea pe scară largă a prescripției sociale și culturale necesită colaborarea cu diverse părți interesate. În acest sens, administrația publică din România joacă un rol crucial în organizarea de cadre care să reunească instituțiile. Este esențial ca proiectele care au demonstrat rezultate pozitive să fie replicate la nivel local prin diseminarea exemplelor de succes pentru a permite punerea lor în aplicare și în alte comunități și municipalități.

Prin pretestarea sau încorporarea practicilor de prescriere socio-culturală în cadrul departamentelor specializate de asistență socială la nivel municipal, există o probabilitate mai mare ca instituțiile similare din România să adopte mai rapid aceste programe. Aceasta va contribui, la rândul său, la dezvoltarea unei noi abordări a sectorului public social.

Rezultatele sondajului în România

În România, șapte organizații au participat la sondaj; patru dintre acestea lucrează la nivel local/municipal și trei la nivel național. Cel mai important impact considerat pentru implementarea Prescripției Culturale în cadrul sondajului din România au fost:

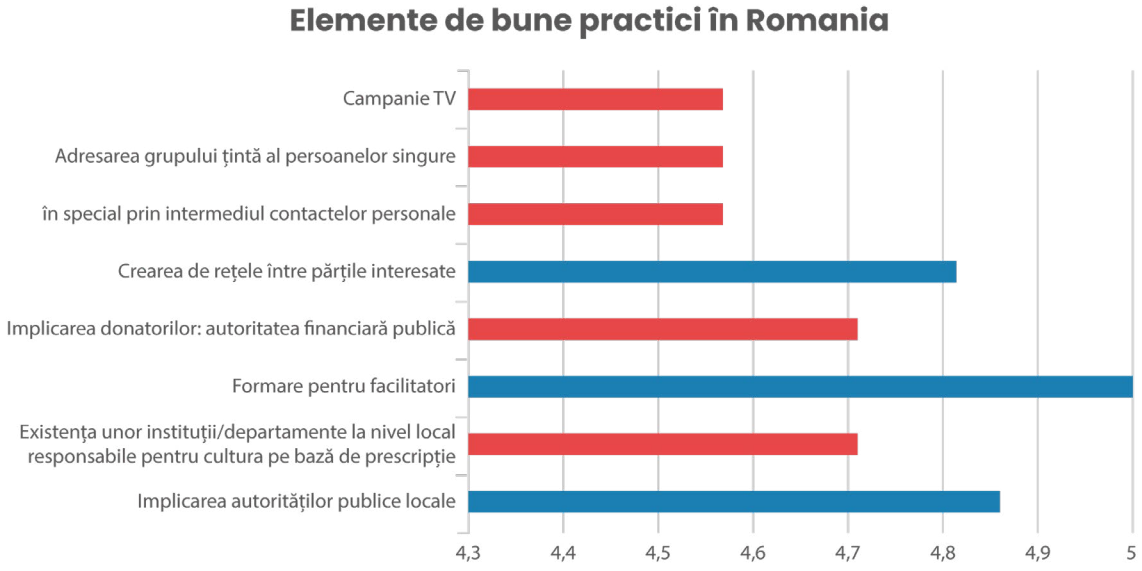

Următoarele recomandări reprezintă explicația elementelor de bune practici din grafic, precum și răspunsurile la întrebările deschise din chestionar.

Recomandări:

- Implicarea autorităților publice locale, a artiștilor/facilitatorilor de curs, a autorităților publice locale.
- Înființarea de instituții/departamente la nivel local responsabile pentru furnizarea de programe de cultură pe bază de prescripție.
- Dezvoltarea de cursuri culturale suplimentare pentru persoanele singure.
- Monitorizare/evaluare științifică pentru a oferi un impact bazat pe dovezi
- Crearea de posturi de personal pentru facilitator/facilitatori.
- Formare suplimentară pentru facilitatori.
- Implicarea donatorilor: instituții financiare publice, serviciile de asigurări, fonduri de sprijin pentru incluziune etc.
- Să permită crearea de rețele între părțile interesate.
- Adresabilitatea grupului țintă de persoane singure prin contact personal și încurajarea acestora.
- Promovarea prescripției culturale prin intermediul campaniilor de televiziune și al platformelor de socializare.
- Să organizeze ateliere de lucru pentru a informa profesioniștii cu privire la necesitatea și efectele prescripției culturale și să prezinte exemple de bune practici. Facilitați să identifice interesele comune și încurajați schimbul de idei complementare ale profesioniștilor din diferite sectoare.
- Să faciliteze reuniuni periodice la nivel local, regional și național. Facilitarea de întâlniri individuale sau ateliere de lucru cu fiecare partener/organizație. Găzduiți evenimente pe teme de interes și organizați o masă rotundă/webinarii. Încurajați participarea prin contactarea persoanelor fizice și prin organizarea și invitarea acestora la ateliere de lucru pentru a le informa cu privire la necesitatea și efectele prescripției culturale.
- Identificați partea interesată/instituția/departamentul care ar putea fi responsabil de Prescripția culturală (asistență socială, medicală și socio-culturală/servicii de medicină de familie, direcțiile de asistență socială sau alte instituții relevante).

Următorii factori limitativi de mai jos au cel mai mare potențial de a împiedica impactul asupra implementării cu succes a prescripțiilor culturale:

Limite:

- Responsabilitate globală neclară pentru finanțare.
- Birocrație.
- Lipsa de forță de muncă calificată.
- Lipsa de cunoaștere sau de definire a grupului țintă.
- Dificultăți în măsurarea economiilor de costuri/recompensării investițiilor.
- Provocări în evaluarea impactului asupra sănătății.
- Lipsa de orientare preventivă a sistemului de sănătate.
- Disponibilitatea scăzută de a coopera între sectoare.

Interesant este faptul că un aspect care a fost considerat foarte controversat ca fiind un impact limitativ în răspunsurile la sondaj a fost "motivația potențialilor participanți de a se schimba". Respondenții la sondaj au avut păreri diferite și au considerat că ar putea fi o "amenințare scăzută", o "amenințare medie" sau o "amenințare foarte mare", ceea ce a dus în final la un scor general relativ scăzut.

Recomandări pentru factorii de decizie din administrația publică și asociații/ fundații

Provocările legate de izolarea socială și de singurătate în societatea noastră au devenit mult mai vizibile în ultimii ani. În special pentru persoanele în vârstă, dar și pentru multe alte grupuri de populație. Singurătatea poate avea efecte grave asupra sănătății fizice și mentale.

Proiectul "Cultura pe bază de prescripție în Europa" a arătat că activitățile culturale, cum ar fi arta, muzica și teatrul, pot crește bunăstarea emoțională, pot întări sentimentul de comunitate și pot contracara astfel sentimentul de singurătate. În continuare sunt prezentate câteva aspecte fundamentale care, din punctul nostru de vedere, sunt importante pentru implementarea cu succes a unor astfel de măsuri la nivelul administrației.

Sprijin politic și crearea de rețele și cooperare intersectorială

Este esențial să existe o cooperare între sectorul cultural, cel al sănătății și cel al asistenței sociale cu privire la grupul țintă. Colaborarea dintre rețelele locale din cadrul inițiativelor comunitare de furnizare de servicii medicale, cum ar fi grupurile de pensionari activi, organizațiile de voluntariat, artiștii și muzeele, se află în centrul abordării "Cultura pe bază de prescripție" și ar trebui considerată indiscutabilă la punerea în aplicare a acestora.

Cooperarea intersectorială între sectorul sănătății și cel al culturii este esențială pentru implementarea cu succes a prescripțiilor culturale. Prin identificarea rezultatelor potențiale ale proiectului, cum ar fi reducerea izolării și a costurilor de sănătate pentru administrație și persoane, factorii de decizie politică ar trebui să fie implicați în procesul de pregătire a programului, pe cât posibil. De asemenea, acest lucru poate contribui la asigurarea unei finanțări durabile. Faceți schimb de experiență practică cu alte autorități/instituții publice și începeți crearea de rețele la nivel regional și național.

Asigurarea finanțării

Programele de prescriere culturală ar trebui să fie oferite gratuit pentru participanți sau cel puțin să fie accesibile pentru aceștia. Asigurarea punerii în aplicare necesită sprijin financiar din partea sectorului public, a fundațiilor sau a altor donatori externi. Prin urmare, trebuie să existe un plan de costuri solid și rezistent înainte de lansarea acestor servicii. Pe termen lung, programele de succes de prescriere culturală vor reduce costurile de sănătate.

Identificarea partenerilor și a părților interesate relevante

Implicarea partenerilor permite elaborarea de orientări pentru promovarea modelelor de "Cultură pe bază de prescripție" la nivel local și, mai ales, implementarea acestora cu succes și în mod durabil. Sprijinul administrației facilitează, de asemenea, stabilirea unor structuri de gestionare profesioniste și asigură un impact mai sigur pe termen lung al acestor programe. Printre părțile interesate importante se numără administrația, universitățile, rețelele / ONG-uri (de exemplu, împotriva singurătății), centrele de educație pentru adulți, instituțiile medicale și instituțiile de psihoterapie.

Pacienții au relații cu medicii lor de familie bazate pe încredere; mulți dintre ei pot aborda medicii de familie cu preocupări de natură non-clinică. Pentru medicii de familie, implicarea într-un program "Cultura pe bază de prescripție" nu duce la un volum de muncă mai mare. Dimpotrivă, este probabil ca vizitele medicilor de familie să scadă, deoarece multe vizite datorate singurătății vor fi reduse prin intermediul programelor Cultura pe bază de prescripție. Cu un model de prescripție culturală, medicii de familie pot trimite pacienții către un lucrător de legătură, care va găsi o activitate potrivită pentru pacient și îl va sprijini și ghida pe acesta prin programul personal și personalizat "cultură prin prescripție".

Partenerii de proiect disponibili ar trebui să fie informați în cadrul unei reuniuni de lansare, în cadrul căreia să primească o prezentare detaliată a proiectului și să se cunoască reciproc. În plus, ar trebui să se clarifice responsabilitățile dintre partenerii de proiect.

Definirea grupului țintă

Grupul țintă al programului "Cultura pe bază de prescripție" trebuie clarificat înainte de a selecta artiștii și locațiile și de a planifica modul în care se va ajunge la aceștia. Există multe opțiuni pentru a lucra cu diferite cohorte de vârstă de-a lungul vieții, care prezintă o varietate de dizabilități, boli fizice și psihice și, bineînțeles, singurătate și izolare.

Discutarea cadrului și a intervalului de timp

Cursurile din cadrul unui program "Cultură pe bază de prescripție" îi vor învăța pe participanți noi competențe culturale sau le vor permite acestora să reîmprospăteze sau să îmbunătățească o competență existentă. Cu toate acestea, scopul este de a le extinde posibilitățile, de a-i pune în legătură cu alți participanți și de a-i socializa prin intermediul ofertei culturale. Potențiale oferte includ teatru, artă, pregătire vocală, coruri sau dans.

Cursurile ar trebui să dureze câteva săptămâni, cu un minim de 8 sesiuni. Fiecare curs ar trebui să aibă loc o dată pe săptămână sau cel puțin o dată la două săptămâni, iar fiecare sesiune ar trebui să dureze aproximativ 2 ore. Organizarea unui curs doar o dată pe lună este insuficientă, deoarece intervalele de timp dintre fiecare sesiune sunt prea lungi, ceea ce face ca participanților să le fie mai greu să se deschidă și să se conecteze.

În funcție de grupul țintă și de curs, trebuie organizată o locație adecvată, fără bariere. Ar putea fi o sală existentă, care ar putea fi restructurată pentru o anumită ofertă de curs. Alternativ, poate fi închiriată o altă locație convenabilă. Locația ar trebui să fie ușor accesibilă cu mijloacele de transport în comun. O altă opțiune în afară de un curs care durează mai multe săptămâni este o ofertă culturală unică pentru participanții care nu pot participa în mod regulat. Aceasta poate rezulta din constrângeri de timp (concediu, alte angajamente) sau pentru că nu pot participa la mai multe sesiuni de curs. S-ar putea să fie prea mult pentru unele persoane. O ofertă culturală unică ar putea consta într-o vizită la un muzeu cu un grup restrâns și un atelier de pictură după aceea. Sau un atelier de dans de după-amiază într-un grup mic.

Informații suplimentare despre setările cursului pot fi găsite în kitul de formare: https://ro.culture-on-prescription.eu/training-kit

Atingerea grupului țintă

Accesul și implicarea persoanelor singure sau izolate și facilitarea unor oferte adecvate la nivelul comunității sunt principalele provocări care trebuie abordate. Termenul de "singurătate" este adesea considerat tabu, iar grupul țintă trebuie abordat cu sensibilitate. În plus, termenul "cultură" are încă o imagine elitistă pentru mulți și exclude adesea grupurile defavorizate din punct de vedere social. Abordarea pentru încurajarea participării este cel mai bine realizată de către partea interesată care conduce inițiativa. Aceasta ar putea fi prin consiliere individuală, distribuirea de pliante, articole de presă, întâlniri în cartier, sesizări ale medicului de familie, o campanie radio sau TV sau orice combinație a acestora.

Selecția participanților

Se recomandă ca programul "Cultura pe bază de prescripție" să fie explicat fiecărui potențial participant la telefon sau în persoană, pentru a afla care sunt interesele culturale și disponibilitatea acestuia și pentru a clarifica dacă acestea corespund cursurilor oferite. Cursurile ar trebui să fie disponibile la nivel local și ușor accesibile. În plus, ar trebui să se verifice dacă este potrivit pentru grupul țintă, de exemplu, pentru un anumit grup de vârstă sau cu mobilitate redusă.

Furnizarea de facilitatori

În timp ce medicii de familie sau alți profesioniști din domeniul sănătății pot îndruma participanții către activități generale ale comunității, stabilirea unei structuri mai formalizate are beneficii dovedite, inclusiv facilitatorii care pot personaliza și explica ofertele. Facilitatorii analizează, de asemenea, dacă oferta culturală a avut efectul dorit și sunt mereu în contact cu medicii de familie. Implicarea acestora în procesul de prescriere culturală va contribui la urmărirea planurilor individualizate de activități culturale care să corespundă pe deplin intereselor și nevoilor personale ale participanților pe toată durata programului de prescriere culturală.

Implicarea organizațiilor culturale/ artiștilor și găsirea de locații

Implicarea partenerilor din sectorul cultural este esențială pentru punerea în aplicare a măsurilor de prescriere culturală. Abordarea și însoțirea participanților singuri și vulnerabili necesită cunoștințe profesionale în domeniul educației adulților. În cazul în care partenerii culturali nu dețin aceste cunoștințe, acestea trebuie comunicate, dezvoltate și cultivate. În cadrul proiectului "Cultura pe bază de prescripție în Europa", instrucțiunile corespunzătoare au fost testate și puse la dispoziție pe platforma de învățare https://ro.culture-on-prescription.eu/spatiu-pentru-facilitatori/ și în kitul de formare.

Pe Platforma de învățare "Cultura pe bază de prescripție", facilitatorii pot găsi inspirație, metode, materiale și informații despre pregătirea, desfășurarea și prezentarea cursurilor culturale. În plus, oferă informații într-o bibliotecă virtuală și pe pagini specifice fiecărei țări. În comunitatea de practică a platformei EPALE este posibil schimbul cu alți facilitatori și parteneri care au organizat deja programe "Cultura pe bază de prescripție". În plus, ca o recunoaștere, facilitatorii de cursuri pot obține o insignă digitală care le certifică abilitatea de a face o ofertă de prescripție culturală.

Evaluarea și ajustarea măsurilor

Recomandăm ca la sfârșitul unui curs de cultură pe bază de prescripție ar trebui să aibă loc evaluare. Sunt utile chestionare separate pentru participanți, pentru facilitatorii cursului și pentru experți. Participanții ar trebui să fie capabili să evalueze organizarea cursului, conținutul și metodele utilizate și să reflecteze asupra rezultatelor și angajamentului lor.

Organizarea cursului poate fi evaluată prin întrebări referitoare la numărul de participanți din grup (prea mulți/foarte puțini), durata cursului (prea multe/foarte puține sesiuni) și locația cursului. Întrebările pentru evaluarea conținutului și metodelor cursului pot include dacă cursul a fost structurat, dacă materialele furnizate de facilitatorul cursului au contribuit la dezvoltarea abilităților artistice ale acestora și dacă facilitatorul a putut răspunde nevoilor participanților. În ceea ce privește rezultatele și implicarea participanților, este interesant de aflat dacă le-a crescut încrederea în sine atunci când întâlnesc alte persoane, dacă le-a crescut motivația de a se apropia și de a vorbi cu alte persoane și dacă au reușit să își dezvolte abilitățile artistice.

Odată ce programul a fost evaluat și au fost identificate punctele de îmbunătățire necesare, ajustările pot fi implementate în următoarea fază de planificare a programului de prescriere culturală. Informații suplimentare sunt disponibile în kitul de formare Cultura pe bază de prescripție, capitolul 9.

Partenerii proiectului “Cultura pe bază de prescripție în Europa” sunt, de asemenea, disponibili pentru a oferi informații despre noile evoluții în ceea ce privește legătura dintre cultură și promovarea sănătății mintale și pentru a contribui la stabilirea acestui model inovator.

Diagrama fluxului de sarcini

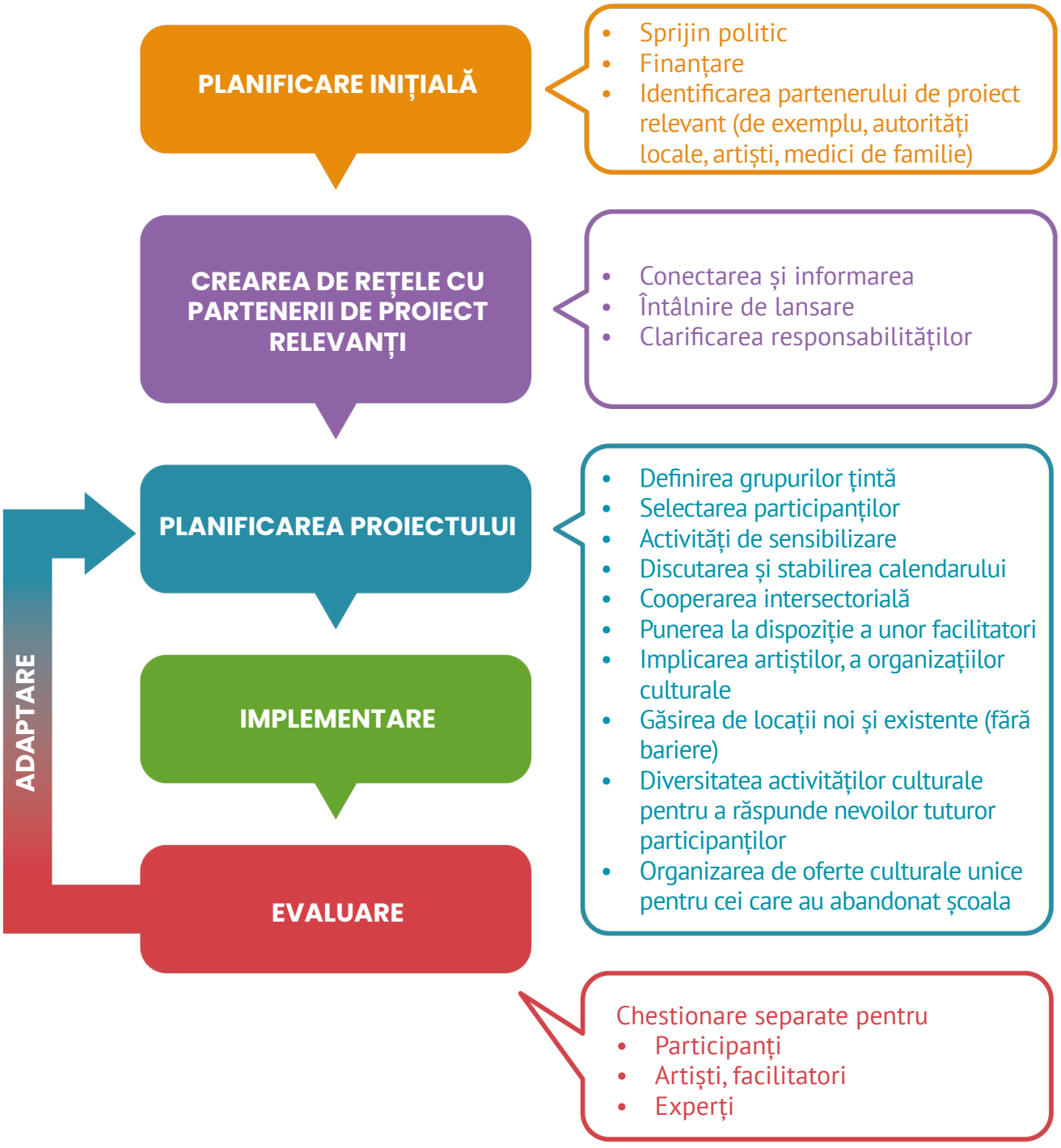

Rezumat și perspective

Recomandările prezentate reprezintă o concluzie a constatărilor proiectului "Cultura pe bază de prescripție" și a rezultatelor sondajului în diferite contexte naționale. Ele servesc drept un prim pas pentru factorii de decizie din comunități și asociații, orientându-i spre implementarea cu succes a programelor de prescriere culturală, cu scopul general de a spori bunăstarea și conectivitatea comunității.

S-a subliniat faptul că punerea în aplicare a prescripțiilor culturale necesită o abordare multidimensională care să implice factorii de decizie politică, comunitățile, serviciile de sănătate și organizațiile societății civile. Eforturile viitoare ar trebui să se concentreze pe creșterea gradului de conștientizare în rândul factorilor de decizie politică și al părților interesate, pe încurajarea colaborării și pe acordarea de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor de prescriere culturală.

În plus, prezentul ghid recomandă abordarea factorilor limitativi, cum ar fi responsabilitățile neclare și problemele de finanțare. Elaborarea unui cadru clar de responsabilități și asigurarea finanțării sunt esențiale pentru implementarea cu succes și de durată a inițiativelor de prescriere culturală. S-a subliniat, de asemenea, că este nevoie de cercetări și evaluări suplimentare pentru a furniza dovezi științifice privind impactul pozitiv al prescrierii culturale. Profesionalizarea inițiativelor de prescriere culturală, furnizarea de formare pentru artiști și educarea potențialilor prescriptori vor contribui la credibilitatea și eficacitatea unor astfel de programe.

Eforturile continue ar trebui să se concentreze pe perfecționarea strategiilor, pe încurajarea colaborării și pe construirea unei baze solide de dovezi privind eficacitatea prescripțiilor culturale în îmbunătățirea bunăstării și în combaterea singurătății.

Anexa

Exemplu de bune practici

Scrabble Game Comes to Life este un proiect inițiat în 2019 de Asociația Magic Seniors, care își propune să îmbunătățească calitatea vieții seniorilor care beneficiază de servicii sociale în București, prin organizarea de jocuri de scrabble intergenerațiioniste. 10 copii și membri ai Federației Române de Scrabble au jucat și au învățat 80 de persoane în vârstă să joace Scrabble, contribuind astfel la atenuarea izolării acestora. Activitățile se desfășoară în cluburi de seniori din București.

Link-uri utile

Grupul parlamentar al tuturor partidelor pentru artă, sănătate și bunăstare. (2017). Sănătate creativă: Artele pentru sănătate și bunăstare.
Disponibil la: https://wellcomecollection.org/works/xgm8w7d5
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Annable-Coop, Carly (2022), Conectarea forței de muncă de prescriere socio- culturală. Disponibilă la adresa: https://www.socialprescribingnetwork.com/blog/connecting-the-cultural-social-prescribing-workforce (Accesat: 6 noiembrie 2023)

Baarck, J., D'hombres, B. și Tintori, G., Singurătatea în Europa înainte și în timpul pandemiei COVID-19, Comisia Europeană (2021), JRC126802.
ȘTIINȚA ȘI CUNOAȘTEREA COMISIEI EUROPENE (2018) Singurătatea - o povară inegal împărțită în Europa, Disponibil la: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/publication/loneliness-%E2%80%93-unequally-shared-burden-europe_en

Fancourt, D., Tymoszuk, U. (2018) Angajamentul cultural și depresia incidentă la adulții în vârstă: dovezi din Studiul longitudinal englez de îmbătrânire, British Journal of Psychiatry
Disponibil la: https://www.researchgate.net/publication/329628209_Cultural_engagement_and_incident_depression_in_older_adults_Evidence_from_the_English_Longitudinal_Study_of_Ageing

Iblher, Gundula; Eichardt (2023), Andrea, Proiectul UE privind îmbătrânirea creativă. Disponibil la adresa: https://stadt.muenchen.de/infos/creativeageing.html
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Interreg Regiunea Mării Baltice (2023), Servicii publice receptive - Artă pe bază de prescripție medicală
Disponibil la: https://interreg-baltic.eu/project/arts-on-prescription/
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Langenkamp, A. (2023). Influența singurătății asupra percepției conectivității și a convingerilor de încredere - Dovezi longitudinale din Olanda. Jurnalul de relații sociale și personale, 40(7), 2298-2322. https://doi.org/10.1177/02654075221144716

Mann F, Wang J, Pearce E, Ma R, Schlief M, Lloyd-Evans B, Ikhtabi S, Johnson S. Singurătatea și apariția de noi probleme de sănătate mintală în populația generală. Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol. 2022 Nov;57(11):2161-2178. doi: 10.1007/s00127-022-02261-7. Epub 2022 May 18. Erratum in: Erratum in: A: Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol. 2022 Jul 25;: PMID: 35583561; PMCID: PMC9636084.
Consiliul Cultural de masă / Universitatea din Florida: Center de Arte în Medicină (2023),
Arts on Prescription: Un ghid de teren pentru comunitățile din SUA
Disponibil la adresa: https://arts.ufl.edu/site/assets/files/224849/arts_on_prescription_field_guide.pdf
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

NHS (2022) Îngrijire personalizată - Prescripția socială.
Disponibilă la adresa: https://www.england.nhs.uk/personalisedcare/social-prescribing/faqs/#what-is-the-social-prescribing-link-worker-role
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

NHS (2022) Pachetul de bun venit al facilitatorului pentru prescrierea socială
Disponibil la: https://www.england.nhs.uk/publication/social-prescribing-link-worker-welcome-pack/
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Rankin, Jennifer (2022). Muzee pe bază de rețetă: Bruxelles testează vizitele culturale pentru a trata anxietatea.
The Guardian. Disponibilă la: https://www.theguardian.com/world/2022/sep/17/museums-on-prescription-brussels-tests-cultural-visits-to-treat-anxiety
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Russel, Helen (2019). Leacul cultural: cum arta de prescripție medicală îi scoate pe oameni din depresie. The Guardian. Disponibilă la adresa: Guardian: https://www.theguardian.com/world/2019/jul/31/upside-denmark-culture-mental-health-singing-theatre
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Stuart, A., Katz, D., Stevenson, C., Gooch, D., Harkin, L., Bennasar, M., Sanderson, L., Liddle, J., Bennaceur, A., Levine, M., Mehta, V., Wijesundara, A., Talbot, C., Bandara, A., Price, B., Nuseibeh, B. (2022) Singurătatea la persoanele în vârstă și COVID-19: Aplicarea abordării identității sociale la proiectarea intervenției digitale
Disponibil la: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2451958822000136?via%3Dihub

Taylor HO. Influența izolării sociale asupra singurătății în rândul adulților în vârstă. Clin Soc Work J. 2020;48(1):140-51. https://doi.org/10.1007/s10615-019-00737-9.
OMS (2022), Un set de instrumente privind modul de punere în aplicare a prescrierii sociale.
Disponibil la adresa: https://www.who.int/westernpacific/publications/i/item/9789290619765
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

OMS (2023), Inițiative / Arta și Sănătate
Disponibil la: https://www.who.int/initiatives/arts-and-health
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

OMS (2019), Care sunt dovezile privind rolul artelor în îmbunătățirea sănătății și a bunăstării? O analiză a domeniului de aplicare.
Disponibilă la adresa: https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289054553
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

OMS (2021), Reducerea izolării sociale și a singurătății în rândul persoanelor în vârstă
Disponibil la: https://www.who.int/activities/reducing-social-isolation-and-loneliness-among-older-people

Forumul mondial al orașelor culturale (2023), Programul "Orașe culturale prietenoase cu vârsta" / Soluție intersectorială care îi ajută pe rezidenții mai în vârstă să rămână implicați din punct de vedere cultural.
Disponibilă la adresa:
http://www.worldcitiesculturefforum.com/case_studies/age-friendly-cultural-city-programme
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Disponibil numai în limba germană:

Charité Berlin (2023), Kompetenznetz Social Prescribing. Disponibilă la:
https://allgemeinmedizin.charite.de/forschung/arbeitsgruppen/ag_urban_primary_care/kompetenznetzwerk_social_prescribing/
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

IG Kultur Magazin (2020), Kultur als Rezept?! Disponibil la:
https://igkultur.at/praxis/kultur-als-rezept
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Sonnenmoser, Marion (2022), Social Prescribing: Soziales Miteinander auf Rezept, Deutsches Ärzteblatt PP 07/2022. Disponibil la adresa:
https://www.aerzteblatt.de/archiv/226171/Social-Prescribing-Soziales-Miteinander-auf-Rezept
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Recomandări pe Termen Scurt din Partea Furnizorilor si a Organizațiilor Culturale

Short-Term Recommendations from Providers and Cultural Organizations

1.	Ensure clear signage at cultural organizations to help participants find their way and feel welcome
2.	Provide the ability to coordinate participation via text
3.	Create greater variety in scheduled class/event times
4.	Make activities, materials, and data collection tools available in multiple languages
5.	Place expiration dates on "prescriptions" to encourage timely participation
6.	Make clear what is being offered for free, and be transparent about costs of potential future engagements
7.	Offer scheduled events/classes at organizations that typically only offer visits (museums, nature); offer open visit times at organizations that typically only offer scheduled events/classes
8.	Expand all providers' understandings of who can benefit from the CultureRx opportunity
9.	Promote the fact that referrals are part a research-based model (versus a novelty offering)
10.	Include school teachers and school counselors as prescribers and collaborators
11.	Offer more and ongoing trainings for cultural-organization staff
12.	Offer collaborative training and development opportunities that include all organizational staff (rather than just key contacts), as well as any participating providers and care coordinators
13.	Create consistent avenues for discussion and collaboration between cultural organizations and healthcare providers

Table 1.4 Short-Term Recommendations from Providers and Cultural Organizations

Sursa: Consiliul Cultural de masă / Universitatea din Florida: Centru de Arte în Medicină (2023), Artă pe bază de rețetă: Un ghid de teren pentru comunitățile din SUA (pagina 25) Disponibil la: https://arts.ufl.edu/site/assets/files/224849/arts_on_prescription_field_guide.pdf
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

Recomandări pe Termen Lung din Partea Furnizorilor si a Organizațiilor Culturale

Long-Term Recommendations from Providers and Cultural Organizations

1.	Include more arts/culture organizations, including smaller, grassroots entities
2.	Incorporate more healthcare providers so that more prescriptions are being made and filled
3.	Offer arts-based experiences that take place on location in healthcare spaces, so that participation does not always require another site
4.	Move beyond one-time visits to consider how participants can become continually engaged
5.	Increase awareness/promotion among both providers and the public of this model's research-based benefits
6.	Generate more funding to expand programs and capacity
7.	Create a database by which providers and the public can search for arts/culture organizations that offer the experiences or benefits they need
8.	Create a portal similar to healthcare providers' patient portals, to improve data sharing and documentation
9.	Affiliate with additional community organizations that provide essential services such as transportation, food assistance, etc.
10.	Support the cultivation of social connections among CultureRx participants
11.	Offer ongoing trainings, community advisory roles, etc. to advance health equity and access
12.	Consider creating a full-time paid position to support partnership communications, program growth and sustainability, promotion and public awareness, etc.

Table 1.5 Long-Term Recommendations from Providers and Cultural Organizations

Sursa: Consiliul Cultural de masă / Universitatea din Florida: Centru de Arte în Medicină (2023), Artă pe bază de rețetă: Un ghid de teren pentru comunitățile din SUA (pagina 26) Disponibil la: https://arts.ufl.edu/site/assets/files/224849/arts_on_prescription_field_guide.pdf
(Accesat: 6 noiembrie 2023)

“Nu mi-aș fi imaginat niciodată impactul pe care programul l-a avut asupra mea, este ca o sete de a ști mai mult și de a învăța mai mult. Am fost încântată de ceea ce am realizat, de noii prieteni pe care mi i-am făcut și de încrederea de a căuta mai multe oportunități de a mă implica în domeniul artelor.”

Cultura pe bază de prescripție în Europa “participant din Irlanda

CULTURE ON PRESCRIPTION

Cofinanțat de
Uniunea Europeană